

Priloga 2: Standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje pri kmetovanju

Področje D: Dobri kmetijski in okoljski pogoji

Tema	Način delovanja	Ukrep	Smernice	Zahteve	Stopnja kršitve		
					L	S	T
1. <i>Erozija tal:</i> zaščita tal s primernimi ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> – Minimalna talna odeja – Ohranjanje teras – Minimalno upravljanje zemljišč, ki upošteva posebne razmere na zemljišču 	Kmetijska zemljišča je treba obdelovati tako, da bo možnost erozije tal čim manjša, in hkrati uporabljati agrotehnične ukrepe, ki zmanjšujejo njen učinek.	Erozija tal je razpadanje in premeščanje talnih delcev zaradi delovanja vode ali vetra na tla. Pri načrtovanju varovanja tal pred erozijo je treba predvsem upoštevati naklon kmetijskega zemljišča, njegovo izpostavljenost vodni ali vetrni eroziji ter čas in način obdelave tal (poleg preostalih dejavnikov). Z oranjem po plastnicah prečno na naklon ob upoštevanju pravega časa precej preprečimo vodno erozijo (ki je v naših krajih najpogostejša). Zaradi zaščite tal pred erozijo se zagotavlja pokritost tal z rastlinami ali zastirko v vegetacijskem obdobju.	IXX. Standard za minimalno talno odejo 118. Med rastno dobo so kmetijska zemljišča pokrita z rastlinskim pokrovom.		50	
				XX. Standard za ohranjanje teras 119. Ohranjanje teras zaradi zaščite pred erozijo.		50	
				XXI. Standard za minimalno upravljanje zemljišč 120. Na GERK-ih z rabo na njivah, ki imajo srednji naklon 20 % ali več, je treba med 15. novembrom in 15. februarjem upoštevati vsaj enega od teh ukrepov: <ul style="list-style-type: none"> – ali oranje po plastnicah – ali ohraniti strnišče – ali poskrbeti za ozelenitev. 		50	

2. <i>Organska snov v tleh:</i> ohranjanje ravni organske snovi v tleh s primerno dejavnostjo	– Upravljanje z ornimi strnišči – Standardi za kolobarjenje	<p>Obvezen je ustrezen kolobar na najmanj 50 % njivskih površin celotnega kmetijskega gospodarstva. Kot ustrezen se šteje vsak kolobar, ki ustreza izbrani tehnologiji pridelave, in kot takega lahko štejemo že dveletni kolobar, priporočljiv pa je triletni. Trave, detelje, travno-deteljne mešanice in deteljno-travne mešanice na njivskih površinah so del kolobarja in so lahko na isti površini več kot tri leta. Praha, podsevky in dosevky se štejejo kot kolobarni člani. Koruza na vseh njivskih površinah gospodarstva se lahko v monokulturi prideluje največ tri leta.</p>	<p>Delež organske snovi in humusa v tleh je posledica delovanja podnebja in rastlinja na matično podlago. Razgradnja organskih ostankov in biokemični procesi v tleh so najpomembnejši za rodovitnost in stabilnost talnega ekosistema. Gospodarjenje z organsko snovjo v tleh je pomembno za preprečevanje erozije in drugih slabih vplivov na tla (slabšanje strukture, sposobnost za zadrževanje vode), še posebno če so plitva, lahka in hidromorfna. Za načrtovanje povečevanja in/ali vzdrževanja deleža organske snovi in humusa v tleh se predvsem upoštevajo kolobar, zaoravanje žetvenih ostankov, redna in uravnotežena uporaba živinskih gnojil ali vključevanje metuljnic v kolobar.</p> <p>Zahteva se nadzira na kraju samem na podlagi pregleda vsakoletnih zbirnih vlog oziroma drugih evidenc, ki jih hrani kmet. Hranjenje drugih evidenc zaradi navzkrižne skladnosti ni obvezno, je pa priporočljivo.</p>	<p>XII. Standard za kolobarjenje</p> <p>121. V triletnem obdobju je upoštevan ustrezen kolobar.</p>	50	
		<p>Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.</p>		<p>XXIII. Standard za upravljanje z ornimi strnišči</p> <p>122. Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.</p>	20	

<p>3. <i>Struktura tal:</i> ohranjanje strukture tal s primernimi ukrepi</p>	<p>– Primerna uporaba strojev</p>	<p>Pri obdelavi tal je treba upoštevati njihovo razmočenost. Globina kolesnic na pretežnem delu parcele ne sme presegati 20 cm.</p>	<p>Zbitost tal je največkrat posledica čezmerne uporabe kmetijskih strojev v neprimernem času. Občutljivost tal za zbijanje se povečuje z večjim deležem gline v njih in neustrezno sestavo (monokulture in ozki specializirani kolobarji). Pri preprečevanju nastajanja zbitih tal se ob njihovem tipu upoštevajo tudi raba primernih kmetijskih strojev v primernem stanju tal, kolobar, različna in s potrebami rastlin usklajena globina oranja, občasno globoko rahljanje in vzdrževanje drenaže.</p>	<p>XXIV. Standard za primerno uporabo strojev</p> <p>123. Na pretežnem delu zemljišča ni očitnih sledi zaradi neprimerne uporabe mehanizacije.</p>	<p>20</p>		
<p>4. <i>Minimalna raven vzdrževanja:</i> zagotavljanje minimalne ravni ohranjanja, vzdrževanja in preprečiti poslabšanje stanja habitatov</p>	<p>– Ohranjanje krajinskih značilnosti, vključno z, če je ustrezno, živimi mejami, ribniki, jarki in drevesi v vrsti, skupini ali posamično – Minimalne obremenitve živine in/ali ustrezni režimi – Preprečevanje širitve nezaželene vegetacije na kmetijsko zemljišče – Prepoved izkrčenja oljk – Zaščita trajnih pašnikov – Vzdrževanje oljčnih nasadov in trte v dobrem ravnem stanju</p>	<p>Površine v zaraščanju se ne smejo povečevati. Upošteva se podatek iz zbirne vloge za leto 2005; če v letu 2005 ni bila vložena, se upošteva leto njene prve vložitve po letu 2005. Izjema so zaraščene površine, ki jih kmetijsko gospodarstvo pridobi in jih mora očistiti v dveh letih od pridobitve.</p>	<p>Dober gospodar na kmetijskih zemljiščih pri rabi opravlja najnujnejše ukrepe skladno z ustrezno tehnologijo, zlasti tako da: – redno obdeluje in vzdržuje kmetijska zemljišča; – zagotavlja ohranitev ali izboljševanje rodovitnosti tal z ustreznim načinom rabe; – ne razvrednoti zemljišč (erozija, zbitost, onesaženje) z neustrezno tehnologijo; – zgleedno in stalno vzdržuje zemljišča; – obdeluje zemljišča tako, da je ob uporabi ustrezne agrotehniko mogoča kar najboljša in najgospodarnejša pridelava; – upravlja vsa zemljišča, ki pripadajo kmetijskemu gospodarstvu, tako da ni ogrožena vitalnost gospodarstva; ob svoji nezmožnosti za delo ali daljši odsotnosti poskrbi za ustrezno obdelavo zemljišč; – vzdržuje oljčne nasade v dobrem ravnem stanju; – vzdržuje oljčne nasade in skupine oljčnih dreves pri tradicionalnem gojenju oljk v sredozemskem pasu Slovenije; – ohranja krajinske značilnosti na svojem gospodarstvu. Pri tem uporablja Nacionalne smernice za krajinske značilnosti, ki so objavljene na spletnem mestu Ministrstva za kmetijstvo in okolje, kjer so določeni posamezni tipi krajinskih značilnosti in način njihovega vzdrževanja.</p>	<p>XXV. Standard za preprečevanje širitve nezaželenega rasti</p> <p>124. Kmetijska zemljišča so obdelana vsako leto (razen na območjih iz predpisanih zahtev ravnanja za ohranjanje habitatov) najpozneje do 15. 10. tekočega leta.</p> <p>125. Obdelanost travinja se zagotavlja s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje najpozneje do 15. 10. tekočega leta. (razen na območjih iz predpisanih zahtev ravnanja za ohranjanje habitatov)</p> <p>XXVI. Standard za minimalne obremenitve z živino in/ali ustrezni režimi</p> <p>126. Minimalna obremenitev površin z domačimi živalmi, če so na kmetijskem gospodarstvu. Če živali ni, se travinje vzdržuje s katero koli obliko košnje (razen na območjih iz predpisanih zahtev ravnanja za ohranjanje habitatov).</p>	<p>50</p>		

				<p>XXVII. Standard za zaščito trajnih travnikov</p> <p>127. Trajni travniki se ohranjajo s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje najpozneje do 15. 10. tekočega leta (razen na območjih iz predpisanih zahtev ravnanja za ohranjanje habitatov).</p>			
				<p>XXVIII. Standard za ohranjanje krajinskih značilnosti</p> <p>128. Na zemljiščih kmetijskega gospodarstva se ohranjajo krajinske značilnosti</p>	50		
				<p>IXXX. Standard za vzdrževanje oljčnih nasadov in trt v dobrem ravnem stanju.</p> <p>129. Oljčniki in vinogradi morajo biti oskrbovani/obdelani.</p>	20		
5. Zaščita in upravljanje z vodnimi viri: zaščita vodnih virov pred onesnaževanjem in odplakami ter upravljanje uporabe vode	Vodno dovoljenje	Za uporabo vode za namakanje je potrebno dovoljenje, kar pomeni ravnanje v skladu s postopki za dodelitev dovoljenja. Za uporabo kapnice vodno dovoljenje ni potrebno.	Voda je splošna dobrina, zato je z njo treba ravnati gospodarno. Njena razpoložljivost vpliva na rastline in živali. Zaradi ohranjanja vode za njihovo osnovno preživetje je potrebno za vsako rabo vode ustrezno z Zakonom o vodah predpisano dovoljenje.	<p>XXX. Standard za vodna dovoljenja</p> <p>130. Vodno dovoljenje za namakanje kmetijskih površin mora biti izdano.</p>		50	
	Varovalni pasovi ob vodotokih	Vzpostavitev varovalnih pasov ob vodotokih	Varovalni pasovi ob vodotokih so različno širok pas zemljišča, kjer je prepovedana uporaba sredstev, ki bi se s površine ali podzemno lahko izlivala v vodotoke in ogrozila življenje v vodi ali ob njej. Varovalni pasovi se vzpostavijo v skladu z Zakonom o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12). Varovalni pas je lahko zaraščen s travo, divje rastočimi rastlinami, grmovjem ali drevesi, lahko pa se obdeluje. Biti mora vzdrževan v skladu z dobro kmetijsko prakso. Predvsem pa je v varovalnem pasu treba upoštevati predpisani režim delovanja.	<p>XXXI. Standard za varovalne pasove ob vodotokih</p> <p>131. Varovalni pasovi ob vodnih telesih površinskih voda morajo biti vzpostavljeni (razen ob vodnih telesih površinskih voda iz predpisanih zahtev ravnanja za nitrate in predpisanih zahtev ravnanja za fitofarmaceutska sredstva).</p>			100

	<p>Zaščita podtalnice pred onesnaževanjem: prepoved neposrednega izpusta v podtalnico in ukrepi za preprečevanje posrednega onesnaževanja podtalnice z izpustom v tla in pronicanjem skozi tla nevarnih snovi, navedenih v Prilogi k Direktivi 80/68/EGS v različici, ki je veljala na zadnji dan njene veljavnosti, kar zadeva kmetijsko dejavnost</p>	<p>Preprečevanje neposrednih izpustov škodljivih snovi iz kmetijskih virov v podtalnico</p>	<p>Slovenija ima izdatne in sorazmerno dobro ohranjene zaloge podzemnih voda, iz katerih se oskrbuje okoli 97% prebivalcev. Podzemne vode so pomembne tudi kot tehnološke vode za industrijo ter v kmetijstvu za namakanje, vode iz globljih vodonosnikov pa za zdraviliški turizem in kot mineralne vode.</p> <p>Da se dobro stanje podzemnih voda lahko ohrani, je potrebno preprečevati neposredne izpuste (za potrebe te uredbe iz kmetijskih virov) škodljivih snovi v podtalnico.</p>	<p>XXXII. Standard za podzemne vode</p> <p>132. Na kmetijskem gospodarstvu ni odlagališč nevarnih odpadkov, ki vsebujejo snovi s seznamov I in II, ki sta sestavni del Direktive Sveta 80/68/EGS.</p>	50	100
				<p>133. Pravnomočna odločba o prekršku glede emisij nevarnih snovi v okolje kot posledice kmetijske dejavnosti ni bila izdana.</p>	50	